



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &  
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

**Molina, Luis de**

**Lugduni, 1622**

Articvlvs VII. Vtrum scientia Dei sit discursiua. artic. 7.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

expendantur, quin potius affirmat, Deum per suam essentiam cognoscere res ad extra, modumque illas fabricandi, essentiamque suam esse primum exemplar, ad cuius imitationem res omnes fabricatur.

Illud verò Hieronymi dictum pie exponendum est cum Magistro in 1. dist. 39. ita scilicet ut velit, Deum in primis non per cognitionem, quam de nouo acquirit, & quae vicissitudinem habeat, cognoscere per momenta singula, quot muscae, & quot culices nascantur, &c. bene tamen cognitione sua aeterna ea omnia in sua essentia determinationeque libera suae voluntatis ex aeternitate cognoscere. Deinde etiam, quòd ex parte effectus non tantam, nec tam peculiarè providentiam ac curam de huiusmodi rebus habeat, ac de hominibus habet: quibus, ut missa faciamus multa alia longè maiora beneficia generi humano concessa, & maiorem constituit custodiam Angelorum, & eorum rationem potius; quam bestiarum, habuit etiam in his legibus, quibus aliquid circa bruta animantia praecepit, iuxta illud 1. ad Corinthios 9. Vbi Paulus afferens legem illam Deuteronomij 25. Non alligabis os boni triuocanti: ait, Numquid de bobus cura est Deo, ut scilicet lex illa, non tam intelligenda sit, ut verba sonant, quam de ministro Ecclesiae, cui laboranti tribuendum esse victum necessarium ea ratione voluit ostendere. Quòd autem Hieronymi sententia non fuerit, Deum non habere providentiam, ac scientiam similibus bestiarum, apertè colligitur ex eodem Hieronymo in illud Matthaei 10. cap. Nonne duo passeris, &c. Vbi ita ait. Si enim parua animalia, & vilia absque Deo auctore non decidunt, & in omnibus est providentia, & quae in his peritura sunt, sine Dei voluntate non pereunt, vos qui aeterni estis, &c. Et infra: Si sine Dei scientia parua animalia non decidunt, &c.

A rueretur omnia simul in sua essentia, ac determinatione suae voluntatis: alioquin aliquo tempore Deum aliquod lateret, ac proinde eo tempore aliqua creatura esset inuisibilis in conspectu eius, contra illud Pauli ad Hebraeos 4. Non est inuisibilis ulla creatura in conspectu eius. Item si Deus sciret vnum posterius tempore, quam aliud, mutaretur, aut certè esset in eo vicissitudinis obumbratio, contra testimonium Iacobi 1. cap. Neque item discurret secundo modo, quoniam eadem simplicissima cognitione intuetur causam & effectum, ac proinde notitia, & assensus vnius non efficitur ex notitia, & assensu alterius. Neque hoc impedit, quo minus scientia Dei sit propter quid: quandoquidem per eam intuetur causam, propter quam est effectus, quod satis est, ut scientia illa sit propter quid. Ex his patet conclusionem articuli de fide esse.

Scientia Dei est propter quid.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum scientia Dei sit causa rerum.

V & sunt conclusiones huius articuli. Prior est: Scientia Dei est causa rerum. Posterior est: Nihil ab ea emanat, ac proinde non est causa actu, nisi determinata per voluntatem diuinam, qua statuit Deus, ac vult; ut aliquid sit. Vtrum autem in Deo, praeter scientiam & voluntatem concedenda sit potentia exequutrix, qua immediatè res efficit: quemadmodum in artifice, praeter artem & voluntatem, datur potentia alia, qua immediatè exequitur opera artis, examinabitur quaestione 25.

Scientia Dei est causa rerum determinata per voluntatem.

Vtraque conclusio colligitur apertè ex Scripturis sacris. Prior quidem ex illo Proverbiorum 3. Dominus sapientia fundauit terram, stabilizauit caelos prudentia, sapientia illius eruperunt abyssi, & nubes rore concreuerunt. Plal. 103. Quam magnificata sunt opera tua Domine, omnia in sapientia fecisti. Sapientiae 7. Omnium artifex docuit me sapientia. Ierem. 51. Qui preparauit orbem in sapientia sua, & prudentia sua extendit caelos. Posterior verò ex illo ad Ephesios 1. Operatur omnia secundum consilium voluntatis suae. Apocalyp. 4. Tu creasti omnia, & propter voluntatem tuam erant, & creata sunt. Genes. 1. Dixit Deus, fiat lux, & facta est lux, &c. Plalmo 32. Ipse dixit & facta sunt: ipse mandauit & creata sunt: & cum non alicui alteri, qui id exequutioni mandaret, planè dictum, atque imperium illud non aliud significat, quam decretum & determinationem diuinæ voluntatis, praeuia cognitione, vnde continuò prodierunt.

Deinde ratione probatur vtraque conclusio, quoniam Deus agit per intellectum & voluntatè, ut superius demonstratum est, scientia nimirum ostendente modum operandi, dirigentèque voluntatem, voluntate verò mouente ad exequutionem: ergo sicut in artifice scientia est causa arte factorum, quatenus ostendit modum operandi, & dirigit ad opus, voluntas verò quatenus determinat scientiam, & mouet ad exequutionem: ita in Deo sese res habebit.

Hoc loco animaduertendum est, scientiam diuinam, quod ad praesens institutum attinet, duobus modis comparatione creaturarum posse spectari. Vno, quatenus Deus ea cognoscit se posse illas facere, atque hoc aut illo modo esse facientias, tum ut sint, tum etiam ut accommodatae sint ad hunc, aut ad illum finem. Scientia diuina hoc modo spectata est naturalis in Deo, & non libera, anteceditque actum, ac determinationem liberam voluntatis, qua Deus illas facere tali vel tali tempore decreuit. Aliquo

Scientia naturalis in Deo antecedit actum liberum suae voluntatis.

verò

ARTICVLVS VII.

Vtrum scientia Dei sit discursiua.

DISCURSIVAM discursum distinguit hoc loco D. Thom. Alterum, quoad successionem noticiarum duntaxat, qui in eo tantum positus est, quòd notitia vnius rei post notitiam alterius comparatur, siue res connexae sint inter se, siue nullam connexionè habeant. Alterum secundum rationem causae & effectus, ita scilicet; ut ex notitia, seu assensu vnius, nempe praemissarum, efficiatur notitia, seu assensus alterius, videlicet conclusionis. Hic verò discursus esse potest tam à posteriori, quam à priori. Aliud namque est praemissas quoad rem significatam continere causam conclusionis, quod solum cernitur in discursu à priori: aliud assensum praemissarum esse causam assensus conclusionis, quòd aequè reperitur in discursu à posteriori, atque in discursu à priori. Illud verò animaduertendum est, cum discursu hoc secundo modo sumpto, non per se ac necessariò coniunctum esse discursum primo modo spectatum, id est, quoad successionem. Ut enim 1. Posteriorum cap. 1. cum Aristotele docuimus, in quo instanti assentimur minori, possumus per discursum assentiri simul tempore conclusioni. Quare quando hoc loco affirmat D. Thom. discursum secundo modo sumptum, coniunctum esse cum discursu quo ad successionem, illudque supponere, non intelligit id semper necessarium esse, sed plerumque accidere, maxime si de assensu vtriusque praemissa, & conclusionis sit sermo.

His praehabitis, conclusio D. Thomae est. Deus neutro modo discurret. Non primò, quoniam in

Molina in D. Thom.

Discursus

Deus non discurret.